

Сайтът Държавна сигурност.com представя в няколко части досието на **Неврокопски я митрополит Натанаил**.

Той беше обявен от комисията по досиетата като

[секретен сътрудник](#)

„Благоев”

на

[Първо главно управление](#)

на ДС (ПГУ, разузнаването) от 1980 г.

[Част 1](#) хвърля светлина върху съдържанието на досието му и е отделено място на първото му агентурно донесение като доверена връзка на 14 отдел „Културно-историческо разузнаване” в ПГУ през 1978 г. Тогава той е студент по богословие в Атина, Гърция.

В [част 2](#) се разкрива, че благодарение на предложение на водещия му офицер в ПГУ полк. Христо Маринчев, направено пред патриарх Максим, Светият Синод възвежда Натанаил в архимандритско достойнство. Церемонията се провежда само 4 дни след срещата между патриарха и водещия му офицер, който по това време работи под прикритието на шеф на Комитета по църковни въпроси.

В [част 3](#) се разказва за първите агентурни сведения, които Натанаил дава в качеството си на секретен сътрудник „Благоев” броени дни преди да бъде издигнат като архимандрит през октомври 1980 г. след застъпничеството на водещия му офицер полк. Маринчев през патриарх Максим.

.

Връзки в светогорските манастири и близки лица

Едно от агентурните донесения на СС „Благоев“ – Натанаил е подробен опис на манастирите в Света гора, в които има познати игумени и свещениците. Тяхното назоваване по имена ги прави потенциални цели от страна на Държавна сигурност или най-малко влизат в списъка с наводки (спецефичен термин за ДС от руски, обозначаващ известен набор от характеристики и данни за дадено лице).

Ето и съдържанието на самото донесение, писано от „Благоев“ на 2 октомври 1980 г.:

„В Света гора съм ходил често и имам добри приятели в манастирите:

- 1.□□ □ Св. Панталеймон – игумена и почти всички братя.
- 2.□□ □ В Ксилургу – игумена, който е от скоро време с около 10 братя от манастира Филотей.
- 3.□□ □ Симон Петър – игумена, отец Дионисий и Мойсей.
- 4.□□ □ Григориат – игумена и почти всички братя.
- 5.□□ □ Дионисиат – с игумена не сме много познати, тъй като е от скоро, но с дядо Гаврил, отец Симеон Акакий, отец Теодор.
- 6.□□ □ Свети Павел – игумена, библиотекаря, отец Теодосий и с почти всички братя.
- 7.□□ □ Св. Ана (най-големият скит на Атон, б. ред.) – с около 15 братя.
- 8.□□ □ Филотей – игумена и почти всички братя.
- 9.□□ □ Лаврата (Велика Лавра, първият в йерархията на атонските манастири, б. ред.) – игумена, отците Максим, Исая, Натанаил и Филип.
- 10.□□ □ Филотей – игумена и почти всички братя.
- 11.□□ □ Ивер (Иверон, б. ред.) – с отците Калиник, Антим, Теофил, Нектарий, МАксим и

Клеоник.

12.□□ □ Ставроникита – игумена, отците Продом, Теодосий и Синесий.

13.□□ □ Кутлумуси (Кутлумуш, б. ред.) – игумена и почти всички братя.

14.□□ □ Досиар (Дохиар, б. ред.) – игумена, но тай-вече отците Кирил, Анастасий и Харалампий.”

"Оперативно интересни" документи по гръцки манастири

Натанаил описва подробно в това сведение и информацията за местонахожденията на славянски документи. Той посочва, че е в приятелски отношения игумена и библиотекаря отец Хризостом в манастира на остров Патмос.

Той е най-малкият от групата гръцки острови Додеканезите в Егейско море, близо до югоизточния бряг на Турция със столица остров Родос. Патмос е известен с това, че там е прекарал в изгнаничество Йоан Богослов (около 95 г.). Според преданието именно на острова той е няпесял две съществени части от Новия Завет: Евангелие от Йоан и Откровението. На най-високата точка на Патмос съществува манастир с богата библиотека, която според местни монаси през XVII в. е била посещавана и от български духовници.

„Иконите в централния храм на манастира са със славянски надписи, в ризницата, за която отговаря , отец Игнатий, се намират доста славянски енголпия, критове, икони и две репиди, които са донесени от Зогрофския манастир от Атон”, пише Натанаил, който очевидно го е посещавал .

Той посочва, че е чувал, че уставът на Бачковския манастир е бил в библиотеката на остров Самос (остров в източната част на Егейско море, до крайбрежието на Мала Азия, родина на философите Питагор и Епикур, б. ред.).

„Благоев” уточнява, че в палестинските манастири „Св. Сава” и Св. Георги Ходжевит

Написано от Христо Христов
Събота, 04 Февруари 2012 17:43

(Хозевит, б. ред.) се съхранявали славянски ръкописи. „Ако не се лъжа в манастира „Св. Сава“ има ръкопис превод на Лествицата или Шестоднев от Йоан Екзар или Св .Теодосий Търновски. В Йерусалимската божигробска библиотека е Славянски миней под №18”, разкрива агентът.

Той уточнява, че има приятели студенти от Йерусалимското братство. Допълва и че с *„архиепископа на Синайския манастир (манастирът „Света Екатерина“ в подножието на Синайската планина в Египет, б. ред.) „сме големи приятели и често ме е канил да посетя манастира, имат славянски ръкописи, но също не съм го питал какви и от кой век, като съм имал предвид, че на място ще е най-добре и то когато се разглежда манастира.“*

Документът дава да се разбере, че от ПГУ най-вероятно са поискали от агента си подробно да опише връзките и информацията за български и славянски ценни ръкописи и други исторически ценности.

В справка към донесението 14 отдел „Културно-историческо разузнаване“ на ПГУ записват: „Лицата по сведението не са известни на службата“.

Набелязано е следното мероприятие: „Чрез други секретни сътрудници да се съберат допълнителни данни за лицата по сведението.“

На СС „Благоев“ е поставена задача „да продължи и заздравяването на връзките с цел тяхното използване в перспектива. На някои от тях да донесе малки подаръци и сувенири“.

Върху документа обаче са поставени и допълнителни указания към водещия офицер на „Благоев“ полк. Христо Маринчев, вероятно от по-висшестоящото ръководство. Те се отнасят до това агентът да изясни „кои от посочените архиви и документи са известни и проучи кои не са и как да го използваме за придобиването им“.

Печатите на славянските манастири "Зограф", "Хилендар" и "Св. Панталеймон"

В края на октомври 1980 г. СС „Благоев“ дава следващото строго секретно агентурно сведение, което се отнася до подробности за печатите в славянски манастири на Света гора. Това са българският „Зограф“, сръбският „Хилендар“ и руския „Св. Панталеймон“

Натанаил пише: „Доколкото ми е известно и трите Славянски манастира си имат свои печати на славянски език. За руския не съм съвсем сигурен, защото не съм видял печата им, но не вярвам да са го сменили с гръцки букви. В Хилендар преди година си купих изглед на манастира – щампа на гърба, на който има манастирски печат с думите „Српска Царска Лавра – Хилендар“. Мисля че в средата пише „Света Гора Атонска“.

В коментар на ПГУ за донесението е записано, че „случаят представлява интерес във връзка с преговорите с гръцкото външно министерство за статута на Зографския манастир“.

Като мероприятие разузнаването посочва: „Поискана е консултация с колегите от съветското Министерство на външните работи за уеднаквяване на мероприятията за укрепване на славянските манастири в Света гора“.

На СС „Благоев“ е поставена задачи при посещение на Руския манастир да изясни подробности по въпроса за печатите и богослуженията.

СЛЕДВА: Израстването на секретен сътрудник „Благоев“.